Wydanie wieczorne.

„GŁOS NARODU" Wychodzi dwa razy dziennie. Cena 4 halerze. Wychodzi dwa razy dziennie. „GŁOS NARODU"

Wychodzi dwa razy dziennie o godz. 12 w południe i o godzinie 6-tej wieczór.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie 2 kor., kwartalnie kor. 6; za jednorazowe zanoszenie do domu dopłaca się 40 hal., za dwurazowe 60 hal.

Na prowincji: miesięcznie 2 kor. 70 hal. kwartalnie kor. 8. W państwie Niemieckiem kwartalnie kor. 10 w innych państwach kwartalnie kor. 12. Za jednorazową wysyłkę dziennie dopłaca się 60 hal. miesięcznie. Zmiana adresu: 40 hal.

GŁOS NARODU

Dziennik założony w r. 1892 przez JOZEFA ROGOSZA.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

Osobna prenumerata na wydanie wiecz. wynosi miesięcznie w miejscu z odnoszeniem do domu 1 koronę.

Numer pełndn. 10 hal., wieczornyl 4 hal. Listy pieniężne, przekazy na prenumeratę i inseraty franco do Administracji „Głosu narodu". Prenumeratę oprócz upoważnionych agencyj przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie Monarchji i w państwie niemieckiem. — Reklamacje nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisy Redakcya nie zwraca. AdresRed.. Ul. św. Krzyża l. 7. Adres tel. „Głosu Narodu" Kraków, Tel. Nr.190.

Nr. 305 Kraków, środa 8 lipca 1908 r. ROK XVI.

Kronika.

PRECZ Z TOWAREM PRUSKIM!
KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCIJAN!

KRAKÓW, dnia 7 lipca 1908 r.

— Z TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ SZTUK PIĘKNYCH. Na wystawę Towarzystwa nadszedł model projektu architekta Franciszka Mączyńskiego na kościół OO. Jezuitów pod wezwaniem Serca Zbawiciela, mający stanąć przy ul. Kopernika w Krakowie.

— „ŚW. SALOMEA" WYSPIAŃSKIEGO. Jak się dowiadujemy, prace nad wykonaniem słynnego witrażu „św. Salomea" podług kartonu S. Wyspiańskiego, znajdującego się w posiadaniu p. Pareńskiej, zostały już prawie ukończone. Dzisiaj pod osobistem kierownictwem p. S. Zeleńskiego zostało dokonane próbne założenie witrażu w kościele Franciszkanów, poczem witraż zostanie zupełnie wykończony i osadzony na stałe. Witraż nie jest jeszcze kolorowany, utrzymany jest tylko w gamie barw szaro-białych, pomimo to wszystkie zalety artystyczne dzieła występują wyraźnie. Zabarwienie to powinno być dokonane z całym pietyzmem dla arcydzieła, aby restytucja była zupełną. Dotychczasowy witraż, wyrobu niemieckiego, został już usunięty i „zdobić" będzie jeden z krużganków kościelnych.

— Z ŻYCIA MŁODZIEŻY. W Kółku Chemików na walnem zebraniu z dnia 4. VII zostali wybrani do Zarządu: pp. A. Gałecki (przewodniczący), J. Ruciński (sekretarz), S. Barabasz (skarbnik), Malarski (bibliotekarz), J. Patkowski (gospodarz). Do Komisji rewizyjnej: p. J. Czarnecki, B. Kuhl, J. Dobrzański.

W Kółku filologicznem U. U. J. odbyło się dnia 5 b. m. zwyczajne walne zgromadzenie na którem udzielono absolutorjum ustępującemu zarządowi, a wybrano nowy, w skład którego weszli pp.: Ludwik Piotrowicz (prezes), Władysław Kłosowski (wiceprezes), Władysław Chodaczek (sekretarz), Marcin Gołąb (skarbnik), Błażej Osika (bibliotekarz). Do komisji kontrolującej weszli: Gustaw Przychocki, jako przewodniczący, Jerzy Werner, Jakób Plezia, jako członkowie.

— ZJAZD CHIRURGÓW. Dnia 10 i 11 lipca b. r. odbędzie się w Krakowie XV Zjazd Chirurgów polskich. Obrady rozpoczną się zwiedzeniem kliniki chirurgicznej w piątek o godz. 8-ej rano. We czwartek 9 b. m. wieczorem wzajemne powitanie w Grand Hotelu.

— Z KLUBU SŁOWIAŃSKIEGO. Poseł do sejmu chorwackiego Stefan Radicz, znakomity publicysta, wygłosi jutro, we środę, o g. 6-ej pop. w Klubie słowiańskim, ul. Florjańska 28 I p., odczyt p. t. „Chorwacja współczesna", w którym rozwinie myśl o znaczeniu Chorwacji ze stanowiska południowo-słowiańskiej federacji.

Członkowie mają prawo wprowadzać gości.

— O PRZYWRÓCENIE KATEDRY PROF. LUTOSŁAWSKIEMU. Wszystkie Stowarzyszenia akademickie na Uniw. Jag. wydały wspólną odezwę do profesorów wydziału filozof. z prośbą o podjęcie kroków celem przywrócenia wykładów b. docenta tejże wszechnicy dr. Wincentego Lutosławskiego. Odezwa podnosi, że dr. Lutosławski, który przed 7 laty zaniechał wykładów, z powodu złego stanu zdrowia, poddał się 6 miesięcznej obserwacji lekarskiej prof. Forela i uznany został za zupełnie zdrowego. Później wykładał na uniw. szwajcarskich i angielskich, a obecnie przebywa w Ameryce, gdzie prelekcje jego cieszą się wielką frekwencją. Młodzież prosi, by wobec braku docentów filozofii na Uniw. Jagiell. profesorowie wydziału filozoficznego podjęli inicjatywę w celu przywrócenia prawa wykładów temu znakomitemu znawcy filozofii greckiej i polskiej.

Podpisani pod odezwą przedstawiciele Stowarzyszeń akademickich, wzywają młodzież do podpisywania tej odezwy. Jeżeli odezwa pozostanie bez skutku, odbędzie się w tej sprawie w jesieni wiec ogólno-akademicki.

— TAJEMNICZY WYPADEK, jaki zaszedł w Krakowie dn. 30 kwietnia br. przy ul. Morgensterna pod l. 148 w domu konduktora kolejowego Czecha, znalazł epilog przed sądem. W ubiegłym tygodniu stanęła przed sędzią żona konduktora Marja Czechowa, licząca lat 41, oskarżona przez prokuratorję o nieostrożność, objawioną przez pozostawienie zapałek przy nieletniej córce. Jak wiadomo, córka Czechów 10-letnia Helena, dziewczyna upośledzona na umyśle, dn. 30 kwietnia r. znalezioną została przez sąsiadów w mieszkaniu rodziców silnie poparzoną wskutek pożaru, jaki w domu wybuchł. — Dziecko zmarło w szpitalu nazajutrz, a sąsiedzi i znajomi Czechów oskarżyli matkę o zamordowanie córki w tak okrutny sposób. Śledztwo atoli wykazało, że Czechowa dziecka nie zamordowała, lecz tylko pozostawiła przy niem zapałki, któremi dziewczynka bawiła się i pożar spowodowała. Oskarżona Czechowa — po przeprowadzonej rozprawie zostala od odpowiedzialności sądowej uwolnioną.

— ZAGADKOWA ŚMIERĆ. Donosiliśmy już o zgonie docenta Uniwersytetu Jagiellońskiego dra. Stanisława Waszyńskiego. Śmierć zaskoczyła młodego uczonego w Atenach, gdzie bawił w powrocie z Egiptu, a jak doniesiono, nastąpiła wskutek anewryzmu serca. Obecnie ojciec zmarłego, zamieszkały w Poznaniu, zwrócił się do krakowskiego adwokata dra Gryzieckiego z doniesieniem, że podejrzewa, iż syn jego nie zmarł śmiercią naturalną, lecz został zamordowany. Jak opowiada p. Waszyński, krótko przed wypadkiem przesłał synowi swemu do Aten 1000 marek; w odpowiedzi donosi mu syn, że pieniądze te otrzymał — oraz, że cieszy się dobrem zdrowiem. Zdaniem p. Waszyńskiego, kwota 1000 marek — jest jak na stosunki greckie — sumą dość poważną i mogła skłonić zbrodniarzy do zgładzenia posiadacza jej. Podobno też otrzymał śp. Waszyński znaczniejszą sumę także za jakąś prace i pieniądze te miał przy sobie. Dr. Gryziecki otrzymał polecenie wyjaśnienia tej sprawy, a także zbadania papierów pozostałych w mieszkaniu ś. p. Waszyńskiego w Krakowie przy ul. Wolskiej.

— SPRAWY SZKOLNE. Wczoraj odbyło się pod przewodnictwem r. m. dra. Bandrowskiego posiedzenie Sekcyi szkolnej, na którem obecni byli: prezydent m. dr. Leo i II wiceprezydent Sare. Posiedzenie to poświęcone było w znacznej części sprawie budowy nowych szkół. Na podstawie szczegółowych referatów przedstawionych przez radcę budownictwa p. Zawiejskiego, Sekcya zatwierdziła plany i kosztorysy dwóch budynków szkolnych dla szkół wydziałowych, a mianowicie przy ul. Jakóba i Szlak (róg Łobzowskiej). W budynkach tych, zaprojektowanych wedle nowoczesnych wymogów techniki i hygieny, znajdą pomieszczenie dwie szkoły wydziałowe: im. Kazimierza Wielkiego i św. Floryana. — Następnie zamianowała Sekcya nauczycielką rysunków na kursach robót kobiecych przy szkole św. Scholastyki panią Gramatykę Ostrowską. Dalej udzieliła Sekcya szereg zapomóg dla nauczycieli szkół miejskich, a wreszcie — wobec rezygnacyi r. m. Sołtysika, członkiem kuratoryi kursów im. Baranieckiego wybrano w miejsce jego r. m. dra Wasunga.

— Z KRONIKI POLICYJNEJ. W czasie wczorajszej obławy sanitarnej, aresztowała policya kilkadziesiąt włóczęgów, przeważnie kobiet, z których cztery, jako chore — odesłano do szpitala św. Łazarza. — W czasie obławy tej przytrzymano też niejakiego Stanisława Partykę 18-letniego robotnika z Niepołomic, co do którego przekonano się z aktów, że jest ścigany przez sąd powiatowy w Podgórzu za liczne kradzieże.

— POBICIE. Do stróża domu przy ul. św. Agnieszki Władysława Słotwińskiego, wprowadził się przed jakimś czasem robotnik Jakób Gergol. Nieporozumienie, jakie zapanowało między nim a stróżem, skłoniło go jednak do opuszczenia zajmowanego dotąd mieszkania. Onegdaj zwrócił się też do Słotwińskiego z żądaniem wydania rzeczy jakie u niego zostawił w przechowaniu. Słotwiński jednak rzeczy nie wydał, natomiast dobrawszy sobie do pomocy ceglarza, niejakiego Józefa Dutkiewicza, wyprowadził swego sublokatora nad Wisłę i tu obaj poczęli raczyć Gergela obficie wódką. Gdy ten stracił przytomność, Słotwiński i Dutkiewicz poczęli go bić kijami, zadając liczne rany na całem ciele. — Ciężko pobitego znaleźli przechodnie a Pogotowie ratunkowe przewiozło go do szpitala, zaś napastników wyśledziła i aresztowała policya.

— BISKUP PŁOCKI ks. Wnukowski bawi w Krakowie wraz swym prałatem ks. Lasockim. Ks. biskup przybył do Krakowa wieczorem w przejeździe zagranicę.

— KUPLETY i PIOSENKI ze znanych u nas z przedstawień lwowskiej trupy operetek „Czar walca" „Mąż trzech żon" „Wesoła wdówka" i „Druciarz" wyszły z druku nakładem p. Gilla i są do nabycia u wydawcy i w gmachu teatralnym w kasie dziennej teatru. Jest to wybór najmelodyjniejszych i najpopularniejszych piosenek w przekładzie (niezbyt zresz-

tą poprawnym) A. Kitschmana i będzie się zapewne cieszyć uznaniem publiczności.

— „NASZEGO KRAJU“ pierwszy zeszyt w „najnowszej“ już redakcji ukazał się i... dość powiedzieć, że to lwowskie „Nowości Ilustrowane“, od których zewnętrznie przedstawia się gorzej. To jest »nowa faza rozwoju«.

— PRZEWORSK. Rozpoczął się tu w poniedziałek Zjazd Kółek rolniczych przy udziale 280 delegatów i w obecności wielu posłów do parlamentu i sejmu krajowego.

W zjeździe nadto biorą udział radca Struszkiewicz w zastępstwie ministerstwa rolnictwa, radca Szeligowski w zastępstwie namiestnictwa, infułat Federkiewicz imieniem kapituły przemyskiej i inni.

O godz. 10 30 rano przewodniczący Cielecki otworzył zjazd przemową, w której podniósł wybitniejsze momenty z działalności Towarzystwa w roku ubiegłym, oddał następnie hołd pamięci ś. p. hr. Potockiego i dawnego prezesa p. Augustynowicza, a wreszcie oddał hołd rodakom z Poznańskiego.

Następnie nastąpiły przemówienia reprezentacyjne, z których podnieść należy mowę ks. Lubomirskiego, który powitał zjazd w imieniu Koła polskiego i w imieniu prezesa p. Głąbińskiego, nadto przemówienia pp. dra Bronisława Dulęby i prof. Kazimierza Miczyńskiego.

Wywiązała się następnie dyskusja.

O godz. 12 dokonano wyboru komisji matki, która ma ułożyć listę kandydatów do zarządu głównego, poczem nastąpiła przerwa.

O godz. 1·30 odbył się wspólny obiad w w parku książęcym.

— ZABITE PIORUNEM. Około Starego Sambora podczas strasznej burzy uderzył grzmot we wsi Łóżku górnem i zabił na miejscu dwie kobiety, które tam na polu pracowały. Jedna z nich zamężna, 24 lat licząca osierociła półtoraczne dziecko, druga szwagrowa pierwszej, liczyła lat 17.

Zwłoki dopiero na drugi dzień odnaleziono w krzakach. Na miejsce przybyła komisja sądowo lekarska ze sądu powiatowego ze Starego Sambora.

Telegramy.

Wyrok w sprawie Wasińskiego.

LWÓW. O godz. 2 m. 45 ogłoszono wyrok w procesie Wasińskiego i spółki. Skazani zostali: Wasiński na 10 lat ciężkiego więzienia, Knobloch na 2 miesiące ciężkiego więzienia, Adamski na 8 lat ciężk. więzienia, Tittl na 2 lata ciężk. więzienia, Michalski na 3 lata ciężk. więzienia, Schwetlich na 1 i pół roku ciężk. więzienia, Uścieński na 5 lat ciężk. więzienia, Wasińska na 1 rok więzienia, Walocha na 2 lata ciężk. więzienia, Gotwald na 1 rok ciężk. więzienia, Kostur na 1 rok więzienia. Uwolnieni zostali Uścieńska, Tittlowa, Beispiel i Walochowa.

IZBA POSŁÓW.

WIEDEŃ. Na dzisiejszem posiedzeniu Izby posłów pos. Breiter zgłosił interpelację do ministra spraw wewn., w sprawie wykroczeń przeciw ludności polskiej w Cieszynie.

Nastąpił dalszy ciąg rozpraw merytorycznych nad nagłym wnioskiem pos. Eldierscha i tow. w sprawie zabezpieczenia robotników na starość.

Po ukończeniu dyskusji, jednogłośnie uchwalono rezolucję p. Losera, stwierdzającą, że Izba z zadowoleniem przyjmuje do wiadomości wczorajsze oświadczenie minist. spraw wewn. i wzywa rząd, aby zapowiedziany projekt ustawy o ubezpieczeniu z pewnością dn. 3 listop. przedłożył.

Nastąpiły obrady nad nagłym wnioskiem, w sprawie zakazu fabrykacji białego fosforu, Zabiera głos wnioskodawca pos. Adler.

WIEDEŃ. W Izbie posłów dr. Adler uzasadniając wniosek nagły, wskazywał na szkody wynikające dla robotników zajętych przy fabrykacji fosforu białego i podkreślał niedostateczność dotychczasowych rozporządzeń co pociąga szkody zarówno dla robotników jak i osób które stykają się z fosforem.

MIANOWANIA w POLICJI KRAKOWSKIEJ.

LWÓW. Gazeta Lwowska ogłasza: Namiestnik zamianował koncepistów policyjnych w etacie dyrekcji policji w Krakowie dra Stanisława Stycznia i Rudolfa Krupińskiego komisarzami policji.

WYPADEK KOLEJOWY.

DEBRECZYN. Koło Debreczyna, zderzył się wczoraj po północy pociąg osobowy z towarowym. Jeden podróżny zabity, wielu odniosło rany.

ZABÓJSTWO W POCIĄGU

CZĘSTOCHOWA. Wczoraj, o godz. 7-ej wieczorem, w pociągu kolei herbskiej między Rakowem a Częstochową około szpagaciarni, pięciu nieznanych ludzi strzałami z rewolwerów, wymierzonemi w głowę, zabiło studenta trzeciego kursu szkoły technicznej Wawelberga i Rotwanda, Henryka Elbertowskiego, lat 25 liczącego, jadącego do Częstochowy z bratem i krewnymi. W przepełnionym wagonie powstała panika i wyskakiwano w biegu, nim pociąg zatrzymano. W pobliżu kolei ujęto podejrzanego o to zabójstwo człowieka.

WSZECHROSYJSKI ZJAZD DZIENNIKARZY.

PETERSBURG. Na otwartym pierwszym wszechrosyjskim zjeździe przedstawicieli prasy wybrani zostali: na prezesów honorowych zjazdu—akademik Arsenjew i Korolenko; na przewodniczących pierwszego posiedzenia—Maksym Kowalewskij, drugiego—Milukow, trzeciego—Fiodorow, na sekretarza Grzegórz Grodowskij. Maksym Kowalewskij w mowie powitalnej wyraził między innemi życzenie, aby prasa rosyjska służyła w dalszym ciągu nieprzedajnie interesom ojczyzny, Zjazd postanowił jednomyślnie, aby w dzień jubileuszu Tołstoja, d. 10-go września, wszystkie organa prasy perjodycznej poświęciły większą część tekstu jubileuszowi. Wygłoszono też referaty w sprawie utworzenia muzeum literackiego im. Tołstoja i wydania zbioru jubileuszowego dzieł Tołstoja.

PROCES EULENBURGA.

MONACHJUM. Władze sądowe powołały ztąd 16 osób dla świadczenia w procesie ks. Eulenburga. W tej liczbie 7 rybaków z nad jeziora Starenberskiego i 3 członków poselstwa pruskiego.

BURZA.

FLORENCJA. Wczoraj wieczorem, panowała tu silna burza z gradobiciem, która powybijała liczne szyby i latarnie na ulicach, oraz potłukła elekt. lampy łukowe. Dzienniki donoszą, że wiele osób zostało zranionych, w okolicy pola są spustoszone.

Z PORTUGALJI.

LIZBONA. Na wczorajszem posiedzeniu Izby deputowanych, dep. Costa zaprotestował przeciw postępowaniu konnicy w Oporto, która uderzyła na tłum szablami. Prezyd. minist. oświadczył, że postępowanie to zostało spowodowanem rewolucyjnemi okrzykami z tłumu. Podobna demonstracja nie byłaby nigdzie cierpianą. Dep. Amfiero występował przeciw twierdzeniu Costy w sprawie listy cywilnej, wskazując, że wydatki króla, których ten nie może się pozbyć, stale wzrastają. Udzielenie zaliczek Koronie nie jest przeciwnem ustawie.

STAN ZDROWIA PAPIEŻA.

PARYŻ. Do „Matina“ donoszą z Rzymu, że zdrowie Piusa X pogorszyło się skutkiem upałów. Zwiększyły się też objawy cukrzycy, stan jednak ogólny nie budzi obaw poważnych.

KRWAWY OBCHOD.

NOWY JORK. Obchód rocznicy niepodległości Stanów Zjednoczonych zaznaczył się znów licznemi ofiarami w ludziach, wskutek nieostrożnego puszczania ogni sztucznych i petard oraz strzelania na wiwat z rewolwerów. Jak dotychczas obliczono, z powodów powyższych straciło życie 52 osoby, a 1300 osób odniosło rany mniej lub więcej ciężkie.

PRZESILENIE w JAPONJI.

TOKJO. Prezes ministrów japońskich, margrabia Sajondżi, podał się do dymisji. Wszyscy członkowie gabinetu poszli za jego przykładem. Decyzja cesarza jest jeszcze nieznana. Prawdopodobnie następcą Sajondżego będzie margrabia Katsura. Margrabiego Ito powołano z Seulu do Tokjo.

TEHERAN. (Don. niem. Tow. kabl.) Dzisiejszej nocy około 60 kozaków obserwowało tylną bramę angielskiego budynku poselstwa, przypuszczając, że tamtędy ktoś z Persów, którzy tam szukali schronienia, gmach opuści. Angielski poseł Morling żalił się z powodu tego u rządu perskiego i żądał, aby gubernator i minister dworu w pełnym uniformie przeprosił posła. Wuj szacha żądał zwrotu wszystkich zrabowanych rzeczy i 500 tysięcy odszkodowania. Bazary mają być ponownie zamknięte a handel zupełnie stagnuje.

JUZOWKA. Podług ostatnich skonstatowań zginęło przy eksplozyji gazów w szybie „Katarzyna“ 264 górników.

KURSA WIEDEŃSKIE.

Wiedeń, 7 lipca 1908.

	k.	h.		k.	h.
Akc. au. Z. kred.	623	25	Gal. karp. Tow. naft.	564	--
Węg. zakł. kred.	744	—	Oblig. węg. indemiz.	93	60
Anglobanku	296	—	Renta majowa	97	40
Unionbanku	538	50	Austr. renta kor.	97	40
Länderbanku	440	75	Węg. „ „	93	35
Bankvereinu	520	50	56 l. listy t. kr. ziem.	94	40
Bodenkredit	10	57	4% „ Banku h.	94	75
Gal. Banku hipot.	—	—	4½% „ „ „	110	40
Kolei państwow.	691	—	5% „ „ „	94	25
„ połudn.	130	25	4% „ „ kraj.	94	50
„ Elbethal	443	—	4½% „ „ „	100	67
„ Północnej	52	90	4% Gal. Obl. prop.	97	63
„ Czerniow.	563	—	4% Gal. poż. k. z 1893	110	50
Alpiny	558	—	4% Poż. m. Lwowa	94	60
Rima Muranyi	556	25	Losy tureckie	117	60
Prask. Tow. żelaz.	26	50	Marki	251	!
Fabryka broni	547	—	Ruble	966	
Tureckie tytun.	415	50	Rosyjskie pap.	—	50 75

Wydawca i redaktor odpowiedzialny dr. Antoni Beaupre. Drukarnia „Głosu Narodu“ w Krakowie pod zarządem Stanisława Tomaszewskiego.